

ДЛЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ЧУТТЕВИХ ІСТОРІЙ
ДЖОДЖО МОЙЄС

ТАК МАЛО ЧАСУ.
ТАК БАГАТО НЕВИМОВЛЕНИХ СЛІВ...

Джилл Сантополо — сучасна американська письменниця, авторка популярних романів. Її книжки перекладено понад 30 мовами. Джилл Сантополо пише історії не тільки для дорослої аудиторії, а й для дітей та підлітків. Безмежна щирість — ось чим вона завоювала читачів і літературних критиків.

Кажуть, закоханим потрібно бачити очі одне одного щодня. Але справжньому, надзвичайно сильному почуттю достатньо однієї зустрічі. Миті, яка грітиме спогадами все життя... Таким було кохання Люсі та Ґейба. Вони зустрілися вперше ще в студентські роки. Мрійники, сповнені великих сподівань на майбутнє. Однак доля розкидала їх по світу. Ґейб став відомим фотожурналістом, Люсі вийшла заміж, народила дітей і зробила кар'єру на телебаченні. Вони не бачилися роками, окрім кількох коротких зустрічей. Чи подарує їм доля шанс віднайти втрачене світло кохання?

Фантастична історія кохання. Від її фіналу ви будете під враженням протягом кількох місяців, не менше.
Redbook

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-5077-2

9 786171 250772

Джилл Сантополо

СВІТЛО, ЯКЕ МИ ВТРАТИЛИ

Джилл Сантополо

СВІТЛО,
ЯКЕ МИ
ВТРАТИЛИ

СВІТЛО,
ЯКЕ МИ
ВТРАТИЛИ

Jill Santopolo

THE LIGHT
WE LOST

A Novel

Джилл Сантополо

СВІТЛО,
ЯКЕ МИ
ВТРАТИЛИ

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2018 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111(73)
С18

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Публікується з дозволу G.P. Putnam's Sons, an imprint
of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC

Перекладено за виданням:
Santopolo J. *The Light We Lost : A Novel* / Jill Santopolo. —
New York : G. P. Putnam's Sons, 2017. — 336 p.

Переклад з англійської *Юлії Підгорної*

Дизайнер обкладинки *Марія Кристопчук*

ISBN 978-617-12-5077-2
ISBN 978-0-7352-1710-2 (англ.)

© Jill Santopolo, 2017
© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2018
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2018

Присвячую Нью-Йорку

ПРОЛОГ

Ми знаємо одне одного майже півжиття.

Я бачила тебе усміхненим, упевненим, блаженно щасливим.

Бачила пригніченим, пораненим, загубленим.

Але таким тебе я не бачила ніколи.

Ти вчив мене шукати прекрасне. У пільмі, у руїнах ти завжди знаходив світло.

Не знаю, яку красу я знайду тут, яке світло. Але спробую. Я зроблю це для тебе, бо знаю: ти зробив би це для мене.

Як багато прекрасного було в нашому житті.

Мабуть, саме з цього й слід почати.

Іноді предмети мають такий вигляд, наче стали свідками історії. Я зазвичай уявляла, що дерев'яний стіл, за яким ми сиділи під час семінару з Шекспіра в професора Крамера на останньому курсі, був таким же стародавнім, як Колумбійський університет: він стоїть у цій кімнаті з 1754 року, з витертими краями, зношеними через таких самих студентів, як ми, які човгалися на них століттями. Це, звичайно ж, не могло бути правдою. Але так я собі уявляла. Студенти, які вчилися під час війни за незалежність США, громадянської війни, обидвох світових воєн, воєн у В'єтнамі, Кореї та Перській затоці.

Дивно: якби ти запитав мене, хто ще був із нами того дня, не думаю, що я б відповіла. Раніше могла уявити всі їхні обличчя дуже чітко, але тринадцять років по тому пам'ятаю лише тебе і професора Крамера. Я навіть не можу пригадати ім'я асистентки кафедри, яка пізніше влетіла до аудиторії. Ще пізніше від тебе.

Крамер щойно закінчив переклик, коли ти поштовхом відчинив двері. Ти усміхнувся до мене, знімаючи кепку з логотипом «Даймондбекс»¹, і на твоїх щоках на мить з'явилася ямочка. Ти запхнув кепку до задньої кишені, очима швидко зайняв місце поруч зі мною, тож приземлився на сусідній стілець.

— А ви у нас...? — запитав Крамер, коли ти поліз до свого наплічника по зошит і ручку.

— Гейб, — відповів ти. — Гебріел Семсон.

¹ Професійна бейсбольна команда з міста Фінікс, штат Аризона. (*Тут і далі прим. перекл.*)

Крамер перевірів папери.

— Домовмося до кінця семестру приходити вчасно, містере Семсон, — сказав він. — Заняття починаються о дев'ятій. Хоча намагайтеся встигати раніше.

Ти, погоджуючись, кивнув, і Крамер почав розповідати про основні теми п'єси «Юлій Цезар».

— «В людських ділах припливи є й відпливи, / Зустрінь приплив — і піднесешся вгору, / А пропусти, і путь твоя земна / Мілинами й стражданнями проляже. / Сьогодні нас несе припливна хвиля, / І ми повинні нею скористатись, / Або все втратимо»¹. Сподіваюся, ви всі прочитали трагедію. Хто може сказати, що в цьому місці говорить Брут про долю і свободу волі?

Я завжди пам'ятатиму цей уривок, адже відтоді я безліч разів думала про те, що нам судилося зустрітися на цьому семінарі. Чи то доля, чи рішення тримало нас разом усі ці роки. Чи поєднання обох чинників, якими ми скористалися.

Після запитання Крамера кілька студентів почали гортати тексти, що лежали перед ними. Ти пробіг пальцями по своїх кучерявих локонах, і вони вляглися на свої місця.

— Що ж, — промовив ти, а решта студентів — і я серед них — спрямувала погляди на тебе.

Але закінчити тобі не вдалося.

Асистентка, імені якої я не пам'ятаю, увірвалася до аудиторії.

— Вибачте за спізнення, — сказала вона. — Літак врізався в одну з веж-близнюків. Це показали по телебаченню, коли я вже збиралася на заняття.

Ніхто не усвідомлював значення її слів, навіть вона сама.

— Чи був пілот п'яний? — запитав Крамер.

— Не знаю, — відповіла асистентка, сідаючи за стіл. — Я чекала, але диктори й гадки не мали, що коїться. Вони сказали, що літак був на кшталт гвинтового.

¹ Переклад Василя Мисика.

Якби це сталося зараз, усі наші телефони вибухнули б новинами. Сигнали з Twitter і Facebook та повідомлення, що виринають, з «Нью-Йорк Таймз». Але зв'язок тоді ще не був миттєвим, і Шекспіра ніхто не переривав. Ми не надали цьому ваги, і Крамер продовжував говорити про п'єсу. Конспектуючи, я спостерігала, як пальці твоєї правої руки не-свідомо торкаються дерев'яної поверхні столу. Я намалювала зображення твого великого пальця з нерівним нігтем і надірваною кутикулою. Досі зберігаю той зошит — він десь у коробці, заповненій конспектами з різних курсів літератури. Я впевнена, що малюнок там.

2

Ніколи не забуду, про що ми розмовляли, повертаючись із кафедри філософії. Хоча в тих словах не було нічого особливого, розмова закарбувалася у моїй пам'яті як частина того дня. Ми разом спускалися східцями. Не буквально разом, а поряд. Повітря було чисте, небо — блакитне, але все вже змінилося. Просто ми цього ще не знали.

Люди навколо перебивали одне одного:

— Вежі-близнюки обвалилися!

— Пари скасовано!

— Хочу стати донором. Не знаєш, де можна здати кров?

Я повернулася до тебе.

— Що коїться?

— Я живу в східному кампусі, — відповів ти, вказуючи на гуртожиток. — Дізнайся. Ти Люсі, чи не так? Де ти живеш?

— У корпусі Хоган Хол, — відповіла я. — І так, я Люсі.

— Приємно познайомитися, Люсі. Я — Гебріел.

Ти простягнув руку. Посеред цієї метушні я потисла її й підвела погляд, вдивляючись у твоє обличчя. Твоя ямочка на щоці повернулася, очі сяяли блакиттю. Тоді я вперше подумала: *він прекрасний*.

Діставшись східного кампуса, ми разом із твоїми товаришами з кімнати, Адамом, Скоттом і Джастіном, увімкнули теле-

візор. На екрані повторювалися кадри, у яких тіла витягували з будівель, курява з чорних курганів звалищ підіймалася стовпцями в небо, а башти обвалювалися. Ми заціпеніли від побаченого. Вдивлялись у зображення, не в змозі зіставити сюжети з реальністю. Той факт, що це відбувалося в нашому місті, приблизно за сім миль¹ від місця, де ми сиділи, що то були люди — справжні живі істоти, — ще не сприймався за правду. Принаймні для мене. Усе здавалося таким далеким.

Мобільники не працювали. Ти скористався телефоном гуртожитку, щоб зателефонувати мамі в Аризону й повідомити, що з тобою все гаразд. Я зв'язалася з батьками в Коннектикуті, і вони вимагали, аби я повернулася додому. Донька одного їхнього знайомого працювала у Всесвітньому торговому центрі, і від неї не було жодної звістки. У чийогось двоюрідного брата вранці була запланована зустріч у ресторані «Вікна у світ»².

— За межами Мангеттена безпечніше, — сказав батько. — Раптом це сибірська виразка? Чи якась інша біологічна війна. Або нервово-паралітичний газ.

Я повідомила батькові, що метро не працює. І, можливо, залізниця також.

— Я приїду по тебе, — сказав він. — Зараз же сідаю в авто.

— Зі мною все буде гаразд, — відповіла я. — Зі мною друзі. Усе добре. Зателефоную пізніше. — Усе досі не видавалося реальністю.

— Знаєте, — сказав Скотт після того, як я поклала слухавку, — якби я був терористичною організацією, то ліпше скинув би на нас бомбу.

— Якого біса? — гаркнув Адам. Він чекав на звістку від свого дядька, який працював у Департаменті поліції Нью-Йорка.

— Я про те, що, теоретично підійшовши до цього... — сказав Скотт, але провадити далі йому не вдалося.

¹ 1 миля = 1,6 км.

² Ресторан у Північній вежі Всесвітнього торгового центру.

— Стули пельку, — мовив Джастін. — Я серйозно, Скотте. Зараз не час.

— Я, мабуть, піду, — сказала я тобі. Я насправді ледве тебе знала, щойно познайомилася з твоїми друзями. — Мої сусіди вже хвилюються, де я.

— Зателефонуй їм, — запропонував ти, протягуючи мені телефон. — І скажи, що збираєшся на дах корпусу В'єн. Якщо хочуть, нехай також приходять.

— Збираюся куди?

— Зі мною, — сказав ти й замріяно провів пальцями по моїй косі.

Це був інтимний жест, схожий на те, що відбувається після руйнування всіх бар'єрів в особистому просторі. Наче їсти з чужої тарілки, не питаючи дозволу.

І раптом я відчула зв'язок з тобою, ніби твоя рука на моєму волоссі означала щось більше, ніж вільні неспокійні пальці.

Я згадувала цю мить довгий час, коли вирішила пожертвувати своє волосся, і стиліст вручив мені мою косу, загорнуту в поліетилен, яка мала ще темніший каштановий колір, ніж зазвичай. Хоча ти в той момент був далеко, я відчувала, що зраджую тебе, ніби перерізаю наш зв'язок.

Але пізніше того дня, доторкнувшись до мого волосся, ти одразу збагнув, що зробив, і опустив руку на коліна. Ти знов усміхнувся до мене, але цього разу твоїх очей я не побачила.

Я знизала плечима і сказала: «Гаразд».

Світ наче тріснув на шматки, так, ніби ми проходимо крізь розколоте дзеркало всередину, у розбите місце, де ніщо не має сенсу, де наші щити опущені, а стіни зруйновані. У такому місці немає жодних підстав говорити «ні».

З

Ми піднялися ліфтом на одинадцятий поверх корпусу В'єн, а потім ти відчинив вікно в кінці коридору.

— Дехто показав мені це на другому курсі, — сказав ти. — Це найнеймовірніший краєвид на Нью-Йорк, який ти коли-небудь бачила.

Ми вилізли крізь вікно на дах, і мені відібрало подих. З південного боку Мангеттена здіймався дим. Небеса посірили, саван із попелу огорнув місто.

— О Господи, — промовила я. Очі наповнилися слізьми. Я уявляла, що раніше було на тій території. Побачила порожнє місце, де стояли вежі. Це мене неймовірно вразило. — У тих будівлях перебували люди.

Твоя рука знайшла мою і тримала її.

Ми стояли там, дивлячись на наслідки катастрофи, сльози текли по наших обличчях, і я не знаю, скільки це тривало. Там, нагорі, з нами, мабуть, перебували інші люди, але я не можу їх згадати. Лише тебе. І вигляд того диму. Це в'їлося в мозок.

— Що відбувається? — нарешті прошепотіла я. Побачивши все це, зрозуміла масштаб атаки. — Що далі?

Ти подивився на мене, і наші погляди, досі повні сліз, зімкнулися з особливим магнетизмом, який ігнорує навколишній світ. Твоя рука плавно ковзнула до моєї талії, і я стала навшпиньки, щоб зустріти твої уста на півшляху. Ми притиснулися одне до одного так, ніби це мало б захистити нас від будь-чого, що станеться потім. Ніби єдиний спосіб лишатися в безпеці — притиснутися до твоїх губ. Тієї миті, коли твоє тіло обгорнуло моє, я відчула себе в безпеці, укрита силою і теплом твоїх рук. Твої м'язи тріпотіли під моїми руками, і я сховала пальці у твоєму волоссі. Ти обвив мою косу навколо своєї долоні, потягнув її й відхилив мою голову назад. І я забула про весь світ. У ту мить існував тільки ти.

Роками я відчувала себе винною. Винною в тому, що вперше ми поцілувалися тоді, коли місто палало; у тому, що тієї миті змогла розчинитись у тобі. Але пізніше я дізналася, що ми не були одні. Люди пошепки розповідали мені, що того дня вони кохалися. Зачинали дитину. Заручалися. Уперше казали «Я кохаю тебе». У смерті є щось таке, що змушує

людей хотіти жити. Ми прагнули жити того дня, і я не звинувачую нас за це. Уже ні.

Перевівши подих, я поклала голову на твої груди. Слухала твоє серце, і його рівні удари підтримували мене.

Чи моє серце підтримує тебе? Досі?

4

Ми повернулися до твоєї кімнати в гуртожитку, бо ти пообіцяв мені ланч. Сказав, що після їжі хотів би піднятися на дах і зробити кілька світлин.

— Для «Очевидця»? — запитала я.

— Для газети? Ні. Для себе.

На кухні мене відволікала купа твоїх фотографій — чорно-білі знімки, зроблені з усіх куточків університету, гарні, ексцентричні, осяяні світлом. Зображення були настільки збільшені, що повсякденний об'єкт здавався витвором сучасного мистецтва.

— Звідки ця світлина? — запитала я. Трохи роздивившись, зрозуміла, що це сфотографоване зблизька гніздо, у якому було щось схоже на газети, або журнали, або чийсь есей для занять з французької літератури.

— О, це було неймовірно, — відповів ти. — Джессіка Чо — знаєш її? Вона співає а капела. Дівчина Девіда Блума. Вона розповіла мені про це гніздо, яке бачила з вікна, із чиеюсь домашньою роботою в ньому. Тож я вирішив перевірити. Мені довелося вистромитися з вікна, щоб зробити цю світлинку. Джесс боялася, що я вивалюся, тому змусила Дейва тримати мене за шиколотки. Але мені все вдалося.

Після цієї історії я побачила тебе іншим. Відважним, хоробрим, відданим ідеї фіксувати мистецтво. Озираючись на минуле, думаю, що ти хотів, аби я так вважала. Ти намагався вразити мене, але тоді я цього не розуміла. Я просто подумала: *Вау. Він чудовий*. Але тоді правда полягала в тому, що ти всюди шукав прекрасне, і це завжди було так, скільки

я тебе знаю. Ти звертав увагу на такі речі, яких люди не помічали. Цією особливістю я завжди захоплювалася.

— І цим ти хочеш займатися? — запитала я, указуючи на фотографії.

Ти похитав головою і відповів:

— Це лише задля розваги. Моя мама — художниця. Бачила б ти, на що вона здатна. Вона створює розкішні грандіозні абстракції, але заробляє, продаючи невеличкі картини з вечірніми загравами в Аризоні туристам. Я не хочу такого життя: створювати те, що продається.

Я сперлася на кухонний столик і роздивлялася решту світлин. Іржа, що в'їлась у кам'яну лавку, потріскані вени мармуру, корозія на залізничних рейках. Прекрасне в таких місцях, про які я ніколи б не могла подумати.

— Твій тато теж художник? — запитала я.

Твоє обличчя закрилося. Я побачила це: ніби двері, що зачиняються перед очима.

— Ні, — відповів ти. — Він не художник.

Я випадково натрапила на лінію розлому, про яку не знала. Я завважила це, бо ж пізнавала твій ландшафт. Сподівалася, що добре вивчу тебе і знатиму, як свої п'ять пальців.

Ти притих. Я мовчала. На тлі досі розривався телевізор, і я чула, як диктори вели мову про Пентагон і про авіакатастрофу в Пенсильванії. Мене знов охопив жах від усвідомлення подій. Я відклала твої світлини. Тоді здавалося збоченням зосереджувати увагу на прекрасному. Але, озираючись назад, я думаю, що саме це було, мабуть, правильним.

— Хіба це не ти запрошував мене на ланч? — запитала, хоча не була голодна, а від зображень, що миготіли на екрані телевізора, мій шлунок стискався.

Двері перед твоїми очима відчинилися.

— Так, я, — відповів ти і, погоджуючись, кивнув.

З усіх інгредієнтів, які ти мав, можна було зробити лише начос. Отже, я механічно нарізала помідори й відкрила бляшанку бобів іржавим консервним ключем, тоді як ти виклав чипси з тортильї на один з одноразових контейнерів

із алюмінієвої фольги й натер сир у глибоку чашу з оббитими краями.

— А як щодо тебе? — запитав ти, наче наша розмова не зійшла нанівець.

— Га? — я натиснула на кришку банки, щоб потім її було зручніше зняти.

— Ти художниця?

Я поклала металевий диск на стіл.

— Ні. Найбільш творча моя робота — це написання історії для своїх сусідок у кімнаті.

— Про що? — запитав ти, нахиливши голову набік.

Я сховала погляд, щоб ти не побачив, як я зашарілася.

— Мені соромно, — відповіла я, — але вони про поросятко Гамільтона, яке випадково потрапило до коледжу, призначеного для кроликів.

Ти, на диво, розсміявся.

— Гамільтон. Свиня. Дійшло. Це прикольно.

— Дякую, — відповіла я і знову подивилася на тебе.

— То чим ти хочеш займатися після випуску? — Ти дістав банку із сальсою і намагався відкрити її, притискаючи кришку до столу.

Я похитала головою.

— Не думаю, що існує великий ринок для історій про поросятко Гамільтона. Я думаю про рекламний бізнес, але наразі ця ідея видається дурною.

— Чому дурною? — запитав ти, зі звуком відкрутивши кришку.

Я кинула погляд на телевізор.

— Чи є в цьому хоч якийсь сенс? У рекламі? Якби це був мій останній день на Землі, а я присвятила все своє доросле життя кампанії з продажу... тертого сиру... або чипсів на-чос..., чи відчувала б я, що витратила свій час із користю?

Ти закусив губу. В очах читалося: *я розмірковую про це*. Тоді я дізналася більше про тебе. Можливо, ти також трохи вивчив мене.

— Що робить життя витраченим із користю? — запитав ти.

— Намагаюся з'ясувати, — відповіла я, перебираючи думки в голові. — Думаю, це щось типу залишити по собі слід — у хорошому сенсі. Покидати світ, який став трохи кращим, ніж був до тебе.

Я досі так вважаю, Гейбе. Я все життя намагалася покращувати світ — гадаю, і ти також.

Тоді я побачила, як на твоєму обличчі щось розквітло. Я не зрозуміла напевне, що саме. Я ще не досить добре пізнала тебе. Але тепер я знаю цей погляд. Він означає, що у твоїй голові змінюються плани на майбутнє.

Ти занурив чипсу в сальсу і протягнув мені.

— Хрумкнеш?

Я відкусила половину, і ти закинув решту собі в рот. Твої очі блукали моїм обличчям і спускалися тілом. Я відчувала, що ти вивчаєш мене з різних боків і з точки зору перспективи.

Потім ти кінчиками пальців торкнувся моєї щокви, і ми знову поцілувалися; цього разу ти був присмачений сіллю й перцем чилі.

Коли мені було п'ять чи шість років, я розмальовувала стіну своєї кімнати червоним олівцем. Не пам'ятаю, щоб колись розповідала тобі цю історію. Зрештою, малюючи серця і дерева, сонця, місяці й хмарки, я відчувала, що вчиняю те, чого робити не слід, аж нудило коло серця. Але я не була в змоззі зупинитися — мені неймовірно кортіло малювати. Дитяча була оформлена в рожевих і жовтих барвах, але моїм улюбленим кольором був червоний. І я хотіла, щоб моя кімната була червоною. Мені *була потрібна* червона кімната. Малювання на стіні здавалося водночас абсолютно правильним і абсолютно помилковим.

Саме так я почувалася тоді, у день нашого знайомства. Цілувати тебе посеред трагедії та смерті було водночас абсолютно істинним і абсолютно хибним. Але я зосередилася на правильній частині, як робила завжди.

Моя рука просковзнула до задньої кишені твоїх джинсів, а ти так само запустив свою руку до моїх. Ми міцніше

притислися одне до одного. У кімнаті дзвенів телефон, але ти не звертав на це уваги. Потім дзвінки лунали з кімнати Скотта.

За мить до кухні увійшов Скотт і покашляв. Ми відступили одне від одного й подивилися на нього.

— Тебе шукає Стефані, Гейбе, — сказав він. — Її дзвінок на утриманні.

— Хто така Стефані? — запитала я.

— Ніхто, — відповів ти в ту мить, коли Скотт вимовив: «Його колишня», — а потім звернувся до тебе: «Чувак, вона ридає».

Ти збентежено переводив погляд від Скотта на мене й навпаки. Потім сказав йому:

— Передай їй, що я зателефоную за кілька хвилин.

Скотт кивнув і пішов геть, а ти взяв мене за руку, переплівши свої пальці з моїми. Наші очі зустрілися, як тоді, на даху, і я не змогла відвести погляд. Моє серцебиття прискорилося.

— Люсі, — промовив ти, наповнюючи моє ім'я бажанням, — я знаю, що зараз зі мною ти, і це матиме дивний вигляд, але мені потрібно переконатися, що з нею все гаразд. Ми зустрічались минулого року і розійшлися лише місяць тому. У такий день...

— Зрозуміло, — відповіла я. І дивно: через те, що, більше не зустрічаючись зі Стефані, досі піклуєшся про неї, ти став мені подобатися ще більше. — У будь-якому разі, гадаю, мені час повертатися до своєї кімнати, — промовила я, хоча йти зовсім не хотілося. — Дякую тобі за... — я почала речення, не знаючи, як закінчити, і лише потім усвідомила, що так і не змогла це зробити.

Ти стиснув мої пальці.

— Дякую, тобі за те, що зробила цей день чимось більшим, — сказав ти. — Люсі. Люс. *Luz* іспанською — світло, чи не так? — Ти спинився. Я, погоджуючись, кивнула. — Що ж, дякую тобі за те, що наповнила темний день світлом.

Ти вклав у ці слова почуття, які я не могла висловити.

— Ти зробив те ж саме для мене, — відповіла я. — Дякую тобі.

Ми знову поцілувалися, і відірватися від тебе було важко, як і йти геть.

— Я зателефоную тобі пізніше, — пообіцяв ти. — Знайду твій номер у довіднику. Вибач за н́ачос.

— Бережи себе, — відповіла я. — Ми завжди можемо з'їсти н́ачос іншим разом.

— Звучить непогано, — сказав ти.

І я пішла розмірковуючи: хіба можливо, щоб в одному з найжахливіших днів, який я колись переживала, якимось чином збереглася дорогоцінна дрібка доброти.

Ти й справді зателефонував мені за кілька годин, але розмова була не такою, на яку я очікувала. Ти сказав, що тобі прикро, дуже прикро, але ви зі Стефані знову зійшлися. Зник її старший брат — він працював у Всесвітньому торговому центрі, — і ти був потрібен їй. Ще сказав, що сподіваєшся на моє розуміння, і знову подякував за те, що я принесла світло в такий страшний полудень. Запевнив, що моя присутність для тебе багато значить. І знову вибачився.

Мені не слід було засмучуватися, але я була пригнічена.

Я не розмовляла з тобою до кінця осіннього семестру. Або весняного семестру. На заняттях професора Крамера пересіла, щоб не перебувати поруч із тобою. Але щоразу заслухувалася, коли ти розповідав про те, що знаходиш красу в шекспірівській мові та образності — навіть у найнеприємніших сценах.

— «Ой лихо, струменить гаряча кров, — читав ти вголос, — Немов на вітрі жвавий водограй, / Здіймається і падає між уст¹».

Усе, про що я могла думати, — це *твої* вуста, і те, як вони притискаються до моїх.

¹ «Гіт Андронік», переклад Бориса Тена та Віктора Гуменюка.

Я намагалася забути той день, але це було неможливо. Я не зможу забути, що сталося з Нью-Йорком, із Америкою, з людьми у вежах. І я не зможу забути, що сталося між нами. Навіть зараз, коли мене хтось питає: «Чи була ти в Нью-Йорку, коли впали вежі?», або «Де ти була того дня?», або «На що це було схоже?», перше, про що я згадую, — це ти.

Існують миті, які змінюють напрямки людських життів. Для багатьох мешканців Нью-Йорка одинадцяте вересня стало саме такою миттю. Усе, що я зробила того дня, стане важливим, закарбується в моїй пам'яті та залишить відбиток на моєму серці. Не знаю, чому я познайомилася з тобою того дня, але точно пам'ятаю, що це справді сталося. Ти назавжди залишишся частиною моєї особистої історії.

5

Був травень, і щойно закінчилося навчання в університеті. Ми повернули академічні шапочки та мантиї, вимінявши їх на дипломи, написані латинською мовою, прикрашені нашими прізвищами, іменами та по батькові. Я зайшла до ресторану зі своєю родиною — мамою, татом, братом Джейсоном, бабусею, дідусем і дядьком. Нас посадили поруч з іншою сім'єю, набагато меншою — твоєю.

Ти почекав, доки нас обслужать і, потягнувшись, торкнувся моєї руки.

— Люсі! — промовив ти. — Вітаю!

Я здригнулася. Навіть після всіх місяців уникання тебе відчуття твоєї шкіри поруч зі своєю всипало морозом. Але я знайшла в собі сили й відповіла:

— Навзаєм.

— Які плани на майбутнє? — запитав ти. — Лишаєшся в місті?

Я кивнула.

— Я отримала роботу у відділі розробки програм у новій телевізійній компанії, яка займається дитячими програ-

мами. — Я не змогла стримати посмішку. Це та робота, через яку майже два місяці хвилювалася та схрещувала пальці, доки не отримала її. Про таку роботу я почала розмірковувати після того, як упали вежі, коли усвідомила, що хочу займатися чимось більш значущим, ніж реклама. Робота, яка б сягнула наступного покоління і мала потенціал змінити майбутнє.

— Дитячі програми? — запитав ти, на твоїх вустах грала усмішка. — Як «Елвін і бурундуки»? Вони матимуть гелієві голоси?

— Не зовсім, — відповіла я, трохи розсміявшись, прагнучи розповісти тобі, що до цього спонукала мене та наша розмова на кухні, що та мить, яку ми поділили, багато для мене значила. — Ну, а ти чим займатимешся?

— Компанія «McKinsey», — відповів ти. — Консалтинг. Бурундуки не для мене.

Я була здивована. Після нашої розмови, після всіх твоїх думок на заняттях у професора Крамера не очікувала на таке.

Але все, що я сказала, було:

— Це чудово. Вітаю з роботою. Можливо, колись побачимось.

— Було б непогано, — відповів ти.

І я повернулася до своєї родини за столом.

— Хто це? — почулося чиєсь питання. Я поглянула на тебе й побачила дівчину з довгим пшеничним волоссям, майже до середини спини, її рука лежала на твоєму стегні. Я була настільки зосереджена на тобі, що навіть не помічала її.

— Стефані, це просто одна дівчина з курсу, — почула твою відповідь.

І це дійсно було правдою, але чомусь стало дуже боляче.

6

Нью-Йорк — кумедне місто. Можна роками жити й ніколи не бачити свого сусіда, а можна натрапити на свого найкращого друга, намагаючись проштовхнутись у вагон метро дорогою на роботу. Доля проти свободи волі. А може, і те, й інше.

Був березень, пройшов майже рік після випуску, і Нью-Йорк проковтнув нас. Я мешкала з Кейт у Верхньому Іст-Сайді, у величезній квартирі, яка колись належала її бабусі з дідусем. Ми разом про це мріяли з часів середньої школи. Тепер наші дитячі бажання здійснилися.

У мене за плечима був піврічний роман із колегою, кілька партнерів на одну ніч і купа побачень з чоловіками, яких я вважала не досить розумними, або не досить вродливими, або не дуже цікавими. Хоча тепер, озираючись назад, розумію, що нічого зовсім поганого в них не було. Насправді, якби я тоді зустріла Даррена, то могла б подумати про нього те саме.

Без постійного згадування про кафедру філософії або східний кампус я перестала думати про тебе — хіба інколи. Ми не бачилися близько року. Але ти несподівано з'явився в моїй голові, коли на роботі я зі своїм босом переглядала розкадровки, відбираючи епізоди, присвячені схваленню та повазі. Я згадала про твою кухню, і на душі стало тепло від того, що прийняла правильне рішення.

Наближався четвер, двадцяте березня, і мені виповнювалося двадцять три. На вихідні в мене була запланована вечірка, але двоє найближчих подруг з роботи, Сценарист Алексіс та Художниця Джулія, як ти називатимеш їх пізніше, наполягали смикнути по чарочці саме в день народження.

Наша трійця стала одержимою закладом «Faces & Names» тієї зими через камін та дивани. Температура сягала близько сорока градусів, але ми подумали, що за нашим проханням камін увімкнуть. За останні кілька місяців ми часто туди заходили, і подобалися барменові.

Джулія зробила мені святкову паперову корону й наполягла, аби я її наділа, Алексіс замовила нам яблучне мартіні. Ми сиділи на дивані перед вогнем, вигадуючи тости перед кожним ковтком.

— За день народження! — почала Алексіс.

— За Люсі! — виголосила Джулія.

— За друзів! — додала я.

Потім тости перетворилася на: «За те, що ксерокс сьогодні не барахлив!», «За боса, який узяв лікарняний!», «За безкоштовні ланчі, що лишаються після галасливих зустрічей!», «За бари з камінами!» та «За яблучне мартіні!».

Офіціантка підійшла до нашого дивана з тацею, на якій було ще три келихи мартіні.

— О, ми це не замовляли, — сказала Джулія.

Офіціантка всміхнулася.

— У вас, дівчата, є таємний шанувальник. — Вона кивнула на бар.

За стійкою сидів ти.

На мить здалося, що в мене галюцинації.

Ти помахав нам.

— Він передає Люсі вітання з днем народження.

Щелепа Алексіс упала від здивування.

— Ти його *знаєш*? — спитала вона. — Він сексі! — Алексіс узяла один із келихів, які офіціантка поставила на столик. — За симпатичних хлопців у барі, які знають твоє ім'я і передають безкоштовні напої! — проголосила вона і, потягнувши мартіні, додала: — Іди, подякуй йому, імениннице.

Я поставила мартіні на столик, але потім передумала, узяла келих із собою і, трохи похитуючись на високих підборах, попрямувала до тебе.

— Дякую, — промовила я, уможуєчись на стілець ліворуч від тебе.

— Із днем народження, — відповів ти. — Гарна корона.

Я засміялась і зняла її.

— Тобі пасуватиме краще. Хочеш спробувати? — запропонувала я.

Ти натягнув корону, розбурхавши свої локони папером.

— Шикарно, — оцінила я.

Ти усміхнувся й поклав корону на барну стійку.

— Я ледве тебе впізнав, — промовив ти. — Ти щось зробила з волоссям.

— Зробила чубчик, — відповіла я, поправляючи зачіску.

Ти роздивлявся мене як тоді, на кухні, з різних боків.

— Вродлива з чубчиком чи без.

Ти трохи ковтав слова, і я зрозуміла, що ти ще п'яніший за мене. Через це я замислилась: чому ти тут, на самоті, нетверезий о сьомій годині вечора в четвер.

— Як справи? — запитала я. — Усе гаразд?

Ти сперся на лікоть і притулив щоку до долоні.

— Не знаю, — відповів. — Ми зі Стефані знову розійшлися. Я ненавиджу свою роботу. А США вторглися в Ірак. Щоразу, коли я бачу тебе, світ розвалюється на шматки.

Я не знала, як реагувати на інформацію про Стефані або на твердження, що світ руйнується, тому просто зробила ще один ковток мартіні.

Ти провадив:

— Можливо, Всесвіт знав, що мені потрібно знайти тебе сьогодні. Ти наче... Пегас.

— Крилатий кінь, як в «Іліаді»? — перепитала я. — Чоловічої статі?

— Ні, ти точно жінка, — відповів ти.

Я всміхнулася. Ти продовжував говорити.

— Але Беллерофонт ніколи б не переміг Химеру без Пегасової допомоги. Пегас зробив його кращим, — сказав ти. — Йому довелося злетіти над усім: над болем, над жалем — і він став великим героєм.

Я не задумувалася над цим міфом із такого боку. Я сприймала його, як міф про командну роботу, про співпрацю і партнерство; мені завжди подобалося, як Пегас дозволив Беллерофонту осідлати його. Але можу сказати, що твоя інтерпретація була важливою для тебе.

— Що ж, дякую за комплімент. Хоча я віддала б перевагу порівнянню з Афіною, Гéroю, навіть Горгоною.

Куточки твоїх губ вигнулися.

— Ні, не Горгона. Немає змії на голові.

Я торкнулася волосся.

— Ти не бачив, який я маю вигляд зранку.

Ти подивився на мене так, ніби хотів це побачити.

— Чи я колись перепрошував? — запитав ти. — За те, що сталося. З нами. Я не про те, що поцілував тебе. А про... — ти здригнувся. — Я прошу вибачення за те, що сталося потім. Я намагався вчинити правильно. Зі Стефані. Життя — це...

— Складна штука, — завершила я за тебе. — Усе гаразд. Чимало води збігло з того часу. І ти перепрошував. Двічі.

— Я досі думаю про тебе, Люсі, — промовив ти, дивлячись у пустий келих з-під віскі (цікаво, скільки ти вже випив). — Я думав про роздоріжжя: що б сталося, якби ми обрали путь. Лягли два шляхи й розійшлися¹.

Я б розреготалася, бо ти назвав нас шляхами, але це було так романтично — ти цитував Роберта Фроста.

Я кинула погляд на Алексіс із Джулією. Вони спостерігали за нами, потягуючи мартіні. «Усе гаразд?» — самими губами запитала Джулія. Я ствердно кивнула. Вона постукала по своєму годиннику й знизала плечима. Я знизала плечима у відповідь. Вона також кивнула.

Я перевела погляд на тебе. Розкішний, тендітний. Бажає мене. Мабуть, подарунок від Всесвіту на день народження.

— Щодо роздоріжжя, — сказала я, — іноді ти знов опиняєшся на ньому. Іноді отримуєш другий шанс, щоб пройти втраченим шляхом.

Господи, які ми були незрозумілі. Або, може, просто молоді. Надто молоді.

Тоді ти подивився на мене, просто у вічі — твої блакитні очі потьмяніли, але досі погляд був магнетичним.

— Я збираюся тебе поцілувати, — сказав ти, нахилиючись до мене. А потім поцілував — і це було, наче здійснення бажання.

— Ти поїдеш сьогодні до мене, Люсі? — запитав, заправляючи неслухняне пасмо волосся мені за вухо. — Не хочю повертатися додому сам.

У твоїх очах я побачила сум і самотність. І захотіла все виправити, стати твоїм бальзамом, пов'язкою, протиотрутою.

¹ «Необраний шлях», переклад Аліси Гаврильченко.

Я завжди хотіла покращувати тобі життя. І досі хочу. Це моя ахіллесова п'ята. Або, можливо, моє зернятко граната. Це те, що завжди змушує мене повертатися, як Персефону.

Я піднесла твої пальці до своїх губ і поцілувала їх.

— Так, — відповіла я. — Я поїду з тобою.

7

Пізніше ми лежали у твоєму ліжку, і лише вогні міста, що просочувалися крізь штори, освітлювали наші тіла. Ти був зовнішньою «ложечкою»: обіймав мене рукою, а долоню поклав на мій голий живіт. Ми були стомлені, пересичені й досі трохи п'яні.

— Я хочу звільнитися з роботи, — прошепотів ти, коли тремтя в кімнаті уможливила розмови вголос.

— Добре, — сонно мовила я у відповідь, — можеш звільнитися.

Ти провів великим пальцем уздовж нижньої частини моїх грудей.

— Я хочу займатися чимось значущим, — сказав, зігріваючи теплим диханням мою шию. — Як ти казала.

— М-м-м, — промугикала я у півсні.

— Але досі мені не вдалося.

— Вдалося що? — пробурмотіла я.

— Річ не тільки в тому, щоб віднайти прекрасне, — сказав ти, і ці слова змусили мене прокинутися. — Я хочу фотографувати все: щастя, сум, радість, руйнування. Я хочу розповідати історії за допомогою фотоапарата. Ти ж розумієш, правда, Люсі? Стефані не розуміла. Але ти там була і знаєш, як це змінило твій погляд на світ.

Я перекотилася так, щоб ми лежали обличчям до обличчя, і ніжно поцілувала.

— Звичайно, я розумію, — прошепотіла, перш ніж мене огорнув сон.

Але я насправді не знала, що ти мав на увазі, не знала, як це тебе затягне. Що, зрештою, приведе тебе до цієї миті,

зараз. Я була захмелілою, стомленою і, нарешті, у твоїх обіймах, як собі уявляла безліч разів. Я погодилась би будь-яким, про що б ти тоді мене запитав.

8

Ти звільнився з роботи, звичайно ж, аби записатися на курси фотографії. І ми продовжували зустрічатися. Наш зв'язок міцнішав, що більше часу ми проводили разом, шукаючи розраду, надію й підтримку в обіймах одне одного. Ми роздягались у ресторанных туалетах, не в змозі чекати, доки опинимося вдома. Ми притискали одне одного до стін будинків, і в той час, коли наші вуста зустрічалися, цеглини врізались у плечі. Ми влаштовували в парку пікніки, наповнюючи пляшки з-під яблучного соку білим вином, а потім лежали поруч, дихаючи запахом бруду, свіжоскошеної трави та одне одного.

— Я хочу більше дізнатися про твого батька, — сказала я за кілька місяців після нашого возз'єднання, з розплющеними очима ступила на лінію розлому, ризикуючи викликати землетрус.

— Нема чого розповідати, — відповів ти, посунувшись, і моя голова, яка відпочивала на твоїй руці, опинилася на твоїх грудях. Твій голос був спокійний, але я відчула, як напружилися м'язи. — Він покидьок.

— Чому покидьок? — спитала я, повертаючись і обіймаючи тебе рукою, пригортаючись іще ближче. Іноді я відчувала, що ми ніколи не будемо достатньо близькими. Я прагнула залізти тобі під шкіру, всередину твоєї свідомості, щоб дізнатися все можливе про тебе.

— Мій батько був... непередбачуваним, — повільно промовив ти, ніби підбирав це слово максимально обережно. — Коли я став достатньо дорослим, то захистив маму.

Я підняла голову й подивилася на тебе. Не була впевнена, що казати та скільки мені дозволено питати. Я хотіла дізнатися про твоє визначення «достатньо дорослий». Чотири роки? Десять? Тринадцять?

«О, Гейбе», — лише про це я могла тоді думати. Мені прикро, що я не мислила про більше.

— Вони з мамою познайомилися в школі мистецтв. Вона розповідала, що він був чудовим скульптором, але я ніколи не бачив жодної його роботи. — Ти важко ковтнув. — Він усі їх знищив, до єдиного шматка, одразу після мого народження. Батько хотів проектувати пам'ятники, величезні інсталяції. Але ніхто не робив у нього замовлень, ніхто не купував його вироби мистецтва.

Ти повернувся й подивився на мене.

— Знаю, що йому було тяжко. Я не можу уявити... — Ти струсив головою. — Він здався. Батько намагався керувати галереєю, але бізнесмен із нього був не дуже. Як і продавець. Він увесь час був злий і мінливий. Я... Я не розумів наслідків того, що він склав руки. Не розумів сили бездіяльності. Одного разу він підняв ножа над маминими полотнами — малюнками, над якими вона працювала місяцями, — тому що натомість, на його думку, вона мусила малювати вечірні заграви. Мама так кричала, наче батько шматував не лише її картини, а й її тіло. Після цього він пішов.

Я просунула свою руку до твоєї й міцно стиснула.

— Скільки тобі було?

— Дев'ять, — відповів ти, і твій голос пом'якшився. — Я викликав поліцію.

Як же моє дитинство — ідилічне передмістя Коннектикута — відрізнялося від твого. Я не знала, як реагувати. Якби ця розмова сталася зараз, я перейнялася б тим болем — його і твоїм. Сказала б, що у твого батька були важкі часи, що він боровся з демонами, і шкода, що його демони перетворилися на твоїх. Тому що вони ними стали, хіба не так? Ти так довго прожив у відповідальності за нього, намагаючись не стати ним, що зрештою боровся зі своїми та з його демонами водночас.

Але того дня я не змогла усвідомити все, що ти сказав досить швидко, а просто хотіла тебе підтримати. Глибоко видихнувши, я промовила:

— Ти вчинив правильно.

— Я знаю, — відповів ти. Твій погляд був важким. — Я ніколи не стану ним. Я ніколи тебе так не скривджу. Ніколи не буду вчиняти так, ніби твої мрії є чимось непотрібним.

— Я також. Також ніколи не буду вчиняти так, ніби твої мрії є чимось непотрібним, Гейбе, — сказала я тобі, повертаючи свою голову назад на твої груди й цілуючи тебе крізь футболку, намагаючись довести глибину мого захоплення та прихильності.

— Знаю, що не будеш, — відповів ти, пестячи моє волосся. — Це одна з багатьох-багатьох речей, які я люблю в тобі.

Я підвелась і подивилася на тебе знову.

— Я кохаю тебе, Люсі, — сказав ти.

Це був перший раз, коли ти освідчився мені в коханні. Перший раз, коли взагалі мені хтось освідчився.

— Я також тебе кохаю, — відповіла я.

Сподіваюся, ти пам'ятаєш той день. Це те, чого я ніколи не забуду.

9

За кілька тижнів по тому, як уперше сказали одне одному «Я кохаю тебе», ми з тобою лишились у мене дома самі. Ми вирішили відзначити це, походжаючи в самій лише натільній білизні. Було гаряче: така задушлива липнева спека, що якби моя воля, то цілісінький день я б не вилазила з басейну. Хоча кондиціонер працював на повну потужність, повітря однаково лишалося гарячим. Квартира була така велика, що нам не завадив би ще один кондиціонер.

— Бабуся й дідусь Кейт були справжніми геніями з нерухомості, — промовив ти, коли ми, напівголі, готували омлет. — Коли вони придбали цю квартиру?

— Гадки не маю, — відповіла я, вставляючи кілька англійських мафінів у тостер. — До народження батька Кейт, отже... у 1940?

Ти присвиснув.

Знаю, що ми нечасто там лишалися, але впевнена, що ти пам'ятаєш ту квартиру. Її важко забути. Дві спальні й ванні кімнати були настільки величезними, що затишним куточком, де можна поснідати, ми обрали бібліотеку. Стелі були понад чотири метри заввишки. У ту мить я не оцінювала такі деталі як належить, але за квартиру була вдячна. Кейт вчилася в юридичній школі, і, за словами її батька, дешевше було мешкати тут, аніж сплачувати за прибирання від Нью-Йоркського університету. Для мене це був хороший варіант.

Ми вмостилися на дивані, поставивши тарілки із сніданком на голі коліна. Я сказала:

— Під час навчання в середній школі ми з Кейт приходили сюди, аби відвідати її бабусю. Вона працювала лектором у Музеї мистецтва Метрополітен, доки не захворіла. Вона вивчала історію мистецтва в коледжі задовго до того, як більшість жінок узагалі думали про навчання.

— Я хотів би з нею зустрітися, — відповів ти, зробивши ковток кави.

— Вона б тобі сподобалася.

Ми тихенько жували — мої стегна навпроти твоїх, моє плече легенько торкалося твоєї руки. Для нас було неможливим перебувати разом у кімнаті й не торкатися одне одного.

— Коли повертається Кейт? — прожувавши, запитав ти.

Я знизала плечима. Місяць тому вона познайомилася з Томом і минулої ночі, здається, вдруге ночувала в нього.

— Мабуть, нам час одягатися.

Я відчула твій погляд на своїх грудях.

Ти відставив тарілку, закінчивши сніданок.

— Ти не уявляєш, що робиш зі мною, Люсі, — сказав ти, спостерігаючи, як я відкладаю виделку на тарілку. — Увесь ранок ти без одягу. Це наче потрапити до однієї з моїх фантазій. — Твоя рука спустилася донизу, і ти почав повільно пестити себе крізь тканину.

Я ніколи не бачила, як ти торкаєшся себе, ніколи не бачила, що ти робиш на самоті. Я не могла відірвати погляд.

— Твоя черга, — промовив ти, звільняючись від спідньої білизни.

Я відставила тарілку й потягнулася до тебе, вже збуджена. Ти похитав головою й усміхнувся.

— Я не це мав на увазі.

Я здивовано підняла брови й лише тоді зрозуміла, чого ти хотів. Я провела пальцями до низу живота. Ти також ніколи не бачив, як я торкаюся себе. Але від думки про це я збуджувалася. Я заплющила очі, думаючи про тебе, про те, що ти дивишся на мене, про те, що розділяю цю інтимну мить разом з тобою, і я відчула, як моє тіло здригнулося.

— Люсі, — прошепотів ти.

Я широко розплющила очі й побачила, що ти пестиш себе, прискоривши темп.

Це було інтимніше за секс — ми вдвох виконуємо цей акт одне для одного, акт, що зазвичай був особистим. Межі, що розділяли «мене» і «тебе», розпливалися більше, ніж у «нас».

Я продовжувала пестити себе, а ти сперся на диван і повністю зняв білизну, твої очі постійно були на мені. Наші руки пришвидшилися, як і наше дихання. Ти прикусив губу. Тоді я побачила, як твоя рука міцно обхопила член. Як скоротилися м'язи. Я побачила, як ти кінчив.

— О Господи, — видихнув ти. — О Люсі.

Я почала завзятіше працювати пальцями, щоб приєднатися до тебе, але ти накрив мій зап'ясток своєю рукою.

— Можна я? — запитав ти.

Від звуку твого голосу я затремтіла.

Потім я кивнула, й ти переліг так, щоб я могла витягнутись уздовж дивану, а ти — зняти мою білизну. Ти підсунувся ближче, і від очікування я вигнулася.

Ти занурив пальці всередину мене і промовив:

— Я маю таємницю.

— О, справді? — запитала я, рухаючись назустріч твоїй руці.

— О, так, — відповів ти, лягаючи поряд зі мною, твої вуста навпроти моїх. — Коли б я не пестив себе, я завжди думаю про тебе.

Моє тіло вкрила хвиля тремтіння.
— Я також, — прошепотіла я між подихами.
Я кінчила тридцять секунд потому.

10

У перші півроку я завжди дізнавалася щось нове про тебе, і це здавалося мені сексуальним, дивовижним, привабливим.

Наприклад, як того дня, коли я зайшла до тебе після роботи, а ти сидів на підлозі по-турецьки, схрестивши ноги, оточений купою паперових квадратиків, розмірами приблизно як аркуш для приміток.

Я кинула сумку на кухонний столик і зачинила двері.

— Що відбувається? — запитала я.

— За два тижні в моєї мами день народження, дев'ятнадцятого вересня, — відповів ти й підняв погляд, сортуючи папір. — Через те, що цього року не можу летіти додому, я вирішив придумати щось значуще, щоб відіслати їй.

— Отже, ти робиш... паперову мозаїку? — запитала я, наближаючись до тебе.

— У певному сенсі, — сказав ти. — Це світлини, на яких я разом із мамою. — Ти показав мені папірці. Я придивилась і побачила вас на випускному. Ось ви вдвох у шортах сидите біля басейну, звисивши ноги. Ось ти на ганку наставляєш їй різки.

— Вау, — вигукнула я.

— Я витратив майже цілий день, аби роздрукувати їх, — сказав ти, — а тепер упорядковую їх за кольором. Хочу, щоб скидалося на калейдоскоп.

Я вмостилася на підлогу поруч, і ти швидко мене поцілував.

— Чому саме калейдоскоп? — запитала я, підіймаючи світліну, де ви з мамою стоїте спиною до спини, ти трішки вищий від неї. У вас однакове кучеряве світле волосся — важко сказати, де закінчувалася мама й починався ти.

— Мені тут чотирнадцять, — промовив ти, зазираючи через плече.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ЛЮСІ ТА ГЕЙБА

Скільки я себе пам'ятаю, книжки, п'єси та вірші завжди були для мене важливими. А в цьому романі вони важливі для Люсі, Гейба та їхніх стосунків. Деякі з посилань на книжки цілком зрозумілі, інші — не дуже. Нижче зазначений список усіх художніх творів — у порядку появи, — на які посилалися Люсі й Гейб протягом роману.

- «Юлій Цезар», Вільям Шекспір.
- «Тіт Андронік», Вільям Шекспір.
- «Іліада», Гомер.
- «Необраний шлях», Роберт Фрост.
- «Міфологія: Вічні оповіді про богів і героїв», Едіт Гамільтон (міф про Персефону).
- «Ромео і Джульєтта», Вільям Шекспір.
- «Той, що дає», Лоїс Лоурі.
- «Смерть Артура», Томас Мелорі.
- «Метаморфози», Овідій (історія Пігмаліона й Галатеї).
- «люблю своє тіло коли воно разом із твоїм тілом», Е. Е. Каммінгс.
- «Сонет 30», Вільям Шекспір.
- «Коханець леді Чаттерлей», Д. Г. Лоуренс.
- «Якщо дати мишці печиво», Лора Ньюмерофф, ілюстрації Фелісії Бонд.
- «Надія — це пташина...», Емілі Дікінсон.
- «Все те незримо світло», Ентоні Доер.

Літературно-художнє видання

САНТОПОЛО Джилл
Світло, яке ми втратили
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *Л. М. Шуст*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *Т. І. Неворова*

Підписано до друку 23.04.2018. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Newton». Ум. друк. арк. 13,44.
Наклад 4000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р. www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

UNISOFT

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

- на сайті Клубу: www.bookclub.ua
- у мережі фірмових магазинів див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@ksd.ua

Сантополо Д.

С18 Світло, яке ми втратили : роман / Джилл Сантополо ; перекл. з англ. Ю. Підгорної. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. — 256 с.

ISBN 978-617-12-5077-2

ISBN 978-0-7352-1710-2 (англ.)

Кажуть, закоханим потрібно бачити очі одне одного щодня. Але справжньому, надзвичайно сильному почуттю достатньо однієї зустрічі. Мить, яка грітиме спогадами все життя... Таким було кохання Люсі та Гейба. Вони зустрілися вперше ще в студентські роки. Мрійники, сповнені великих сподівань на майбутнє. Однак доля розкидала їх по світу. Гейб став відомим фотожурналістом, Люсі вийшла заміж, народила дітей і зробила кар'єру на телебаченні. Вони не бачилися роками, окрім кількох коротких зустрічей. Чи подарує їм доля шанс віднайти втрачене світло кохання?

УДК 821.111(73)